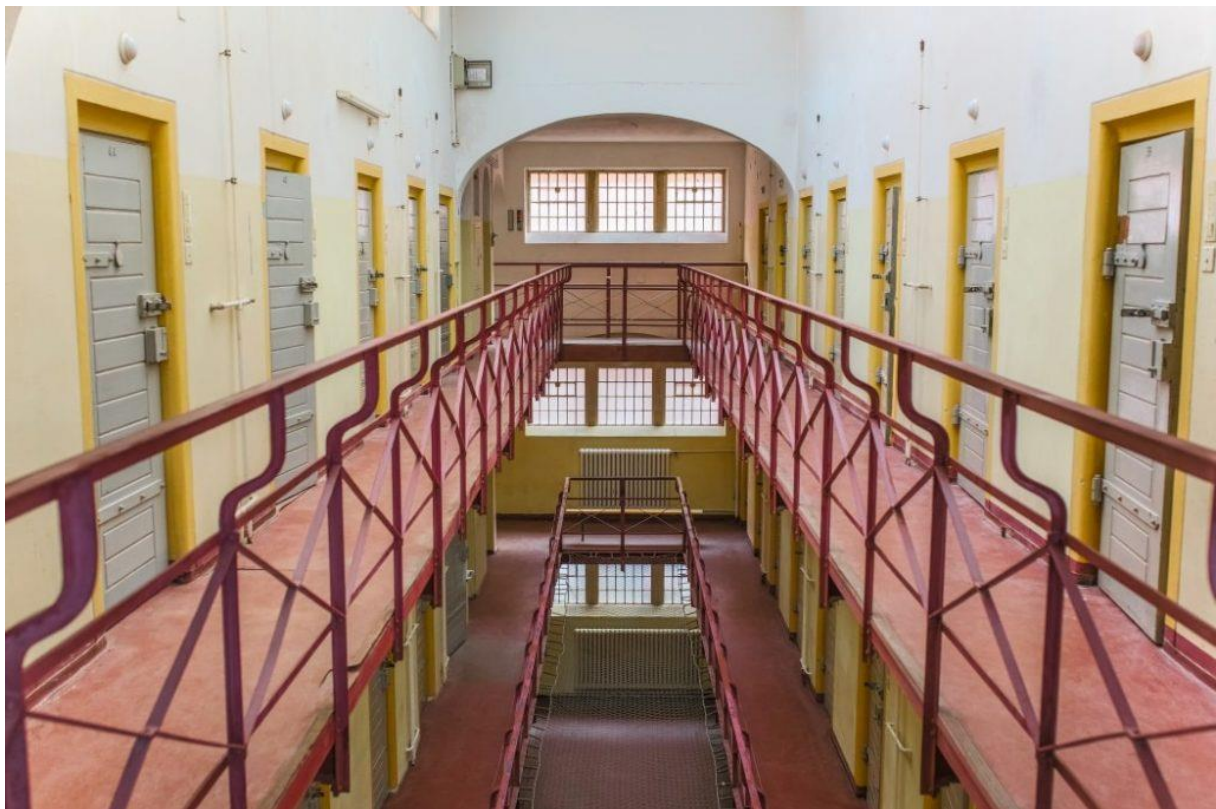

RAPPORT

28. juni 2019 åpnet utstillingen *Freigänger/Åpen soning* i det nedlagte fengselet The Knast i Berlin. Utstillingen bestod av femti kunstners frie respons til fengselet, cellene, arkitekturen og historien. Prosjektet inkluderte også publikasjonen *Typecasts* som ble trykket i etterkant av utstillingen. Prosjektet som helhet ble organisert av den norske kunstneren Crispin Gurholt og den norske frilanskuratoren Helga-Marie Nordby. Utstilling og bok ble støttet av NORLA og Fritt Ord. Redaktører for boken var den tyske kunstneren, filmskaperen og skribenten Nicolas Siepen og den norske kuratoren og skribenten Ruby Paloma.

Fengselet som ble bygget i 1906 i et fredelig residensområde i utkanten av Berlin, var i bruk helt frem til 2008. Både kvinner og menn har sonet her: Tyver, smuglere, mordere og politiske fanger. De siste tjue årene var fengselet et såkalt *Freigängerfengsel*, hvor de innsatte forlot fengselet på dagtid for å arbeide som del av en reintegreringsprosess i samfunnet.

Som en kontrast til fengselets frihetsberøvende karakter ønsket vi at vårt prosjekt skulle ha en åpen og spørrende form, både arbeidsprosessen og det ferdige resultatet. *Freigänger* (frigjenger) kan også bety en person som handler fritt og utenfor vedtatte retningslinjer eller program. Vi startet med å invitere 25 kunstnere som igjen kunne invitere én kunstner hver. På denne måten hadde alle involverte innflytelse på utstillingens sammensetning og helhet. Ingen satt med full kontroll. Kunstnerne involvert i utstillingen var i hovedsak norske og tyske kunstnere. Utstillingen var åpen for publikum over en helg (28.06 – 30.06 2019) og ble besøkte av 800 mennesker. Den norske ambassadøren i Berlin åpnet utstillingen.

Redaktørene for boken fikk også fritt spillerom til å utvikle innhold og form. De valgte å gå i dialog med Freigänger-kunstnerne gjennom digitale celler hvor alle kunne laste opp og respondere på materiale. De digitale cellene har utgjort en pool, sammen med dokumentasjon fra kunstneres fengselsceller, og filmprogrammet som redaktørene kuraterte for utstillingen. Boken ble ferdigstilt i etterkant av utstillingen i Berlin og inneholder installasjonsbilder fra alle kunstneres celler samt tekster fra to eksterne bidragsytere, redaktørene og et forord av Gurholt og Nordby. Boken er en refleksjon omkring såkalte rolletyper i samfunnet (i dag og historisk) sett opp mot lovgivning og fengsling. Derav tittelen 'Typecasts'. Boken er tenkt både som en dokumentasjon av utstillingen i Berlin og et motsvar til den, i form av collage-teknikk og den utvidede konteksten nevnt i punktet over. Typecasts ble utgitt i samarbeid med forlaget Mondo Books og var ferdig produsert i sammenheng med bokmessen i Frankfurt. Boken skal i løpet av våren lanseres i Berlin, Tromsø og Oslo.

Å jobbe på den måten vi har gjort, både med utstilling og bok, har fordret en stor mengde tillit; tillit til hverandre og til valgene vi tatt. Vi har fått masse godt respons fra kunstnerne som synes det både var befriende og inspirerende å jobbe innenfor rammene av dette prosjektet. Også publikum viste stor begeistring for utstillingens lokasjon og kunstneriske innhold.

Kunstnerne i utstillingen: David Allen, Gunvor Nervold Antonsen, Øyvind Aspen, George Barber, Anita di Bianco, Per Christian Brown, Peder Bugge, Dania Burger, Katja Burlyga, Sebastian Dacey, Anders Eiebakke, Birthe Endrejat, Marius Engh, Johannes Esper, Heike Gallmeier, Crispin Gurholt, BKH Gutmann, Isabel Holert, Jens Jürgen, Heiko Kalmbach, Michael Kirkham, Wolf von Kries, Felix Laubscher, Kaja Leijon, Solveig Lønseth, Jannicke Låker, Zora Mann, Matthias Mansen, Randi Nygård, Pfelder, Lars Ramberg, Claudia Reinhardt, Øyvind Renberg, Nando Schneider, Martin Skauen, Skitzosatan, Kristian Skylstad, Bente Stokke, Eirin Støen, Per Teljer, Lars Monrad Vaage, Marianne Wijnvoord, Susanne Winterling, Sverre Wyller, Simone Zaugg und Munan Øvrelid.

Når det kommer til presse fikk vi forhåndsomtale i Der Tagesspiegel

https://www.tagesspiegel.de/berlin/ausstellung-im-berliner-knast-die-einsamkeit-einer-gefaengniszelle/24502096.html?fbclid=IwAR2Tpa_dKNqbu0G_YG7hylyovByhmYQ9oZQ4vqj_iDY1PYkpOGiFxX7hMZU og DEEDS.WORLD https://www.deeds.world/freigaenger-aapen-soning-kunstaussstellung-the-knast-berlin-lichterfelde/?fbclid=IwAR0LEPGedOXbnK5dV0xnVcCQOD542xo8BFb6pwQAizBlbAvleCyFT_U DXwg

samt en artikkel i Stavanger Aftenblad

https://www.aftenbladet.no/kultur/i/3JxXJL/Stavangerkunstner-i-fengslende-utstilling-i-Berlin?fbclid=IwAR150pyMYOAC8BmhEyqkffVNQbLQQGp1_hmQO8nP9niJ0WLgQ5pxVOOrCak

Når det gjelder ringvirkninger av prosjektet, fungerte selve utstillingen som en møteplass for profesjonelle kunstnere, særlig styrket ble forholdet mellom kunstscenen i Oslo og Berlin. Det var mange tyske kuratorer og andre kunstfaglige personer innom utstillingen som ble kjent med en rekke norske kunstnerskap som igjen kan lede til utstillingsmuligheter i Tyskland for norske kunstnere. Det var også en håndfull tyske samlere innom utstillingen som endte med et par salg.

Fra åpningen

Når det gjelder programposter under utstillingshelgen kan vi summere det opp slik:

Torsdag 27.06 - Pressekonferanse

Fredag 28.06 - Åpning med taler og performanceprogram

Lørdag 29.06 - Utstilling åpen og visning av filmprogrammet Freigänger/Outlaw

Søndag 30.06 - Utstillingen åpen

Med vennlig hilsen

Helga-Marie Nordby og

Crispin Gurholt